

RESNI GLASOVI

Izhaja dvakrat na mesec in velja za dva meseca 50 kr. — Inozemci doplačajo poštino. — Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 5 kr., če se enkrat, po 4 kr., če se dvakrat, in po 3 kr., če se večkrat tiska. — Sprejeli se bodo le frankovani listi. — Rokopisi se ne vračajo.

Pisma in dopisi, kakor tudi reklamacije in oznanila naj se pošljejo na uredništvo, naročnina in inseratne pristojbine pa na upravništvo «Resnih Glasov» v Rudolfovem.

Deželni predsednik gospod Winkler in prof. Šuklje!

Politikovanje Slovencev suče se in se bo sukalo, dokler nam niso pogoji življenja kot slovanski narod dani, okolo tega, kar narodu obstane zagotoviti zamore. Glavna vprašanja, okolo katerih se vse naše politično mišljenje suče, so tedaj: šola, urad, združenje vseh Slovencev v večjo politično skupino in pridobljenje sredstev za boljše, drugim naprednim narodom kolikor toliko jednako gmotno stanje, pridobitev istega. Naš politični katekizem je tedaj prav kratek in jasen: Vse, kar v izpeljatev teh vprašanj v narodovemu življenju povoljnem smislu voditi zamore, nam mora biti povoljno. — Kdor je pogledal v aparat državnega organizma, bo uvidel, da po zdajšnji organizaciji državne administracije politična oblast v življenju našega naroda veliko ulogo igra. V Evropi pa si za dolgo časa ne moremo misliti v tem oziru drugega razmerja in v Avstriji celo ne. Daleč so pri nas še časi, ko bo avtonomija občine tako velika, da državni aparat ne bo v tolikej meri segal v naše življenje, kakor sedaj. Amerikanskih razmer v tem oziru ne homo hitro ustvarili. Mi v Evropi in celo v Avstriji živimo v čisto drugih, od amerikanskih različnih razmerah.

Računati moramo tedaj s faktorjem, ki se nam v političnej administraciji države, dežela podaja in mi Slovenci celo, katerim ta administracija vsako leto velike koristi, veliko škode donasati zamore. Pomislimo zmiraj: germanizacija našega naroda ne miruje, v najpovoljnejših razmerah ona napreduje vsled naravnega zakona: močnejši živelj, omikanejši, številnejši narod, številno in kulturno manjšega in posebno v tako ožjej dotiki, ko slovenskega z Nemci in Italijani, pojé.

Politična administracija je po zdajšnji organizaciji v roke uradništva položena. Tisoč in tisoč življenjskih razmer razpostavljenih je temu aparatu in med temi dosti, dosti prevažnih onih, ki se-

gajo čez meje privatnega življenja v ono javnega, vse članove dotikajoče se življenje človeške družbe, — naroda.

Nij tedaj vse jedno, ako na krmilu politične administracije, vlade, države stoji ta ali oni, nij vse jedno, kdo na čelu vlade kake dežele stoji in kar ne, kdo je vladni načelnik slovenske kake dežele. Živimo v času uživiljenega narodnostnega principa. Vsak se čuti del kacega naroda. Ta čut je zdaj mogočen nagib človeškega nehanja.

Slovenci smo na Primorskem priklopljeni Italijanom, na Koroškem in Štajerskem Nemcem, samo na Kranjskem smo razven 20 tisoč Kočvarjev in tu pa tam med nami naseljenih drugih Nemcev Slovenci merodajni. Na Primorskem je vladni aparat v duhu urejen, kakor ga italijansko prebivalstvo hoče, na slovenskem Koroškem in Štajerskem tako, kakor ga Nemci hočejo, na Kranjskem dosti tako, kakor je Nemcem zvenaj naše domovine povoljno. Je žalostno, da je tako, ali tako je. Ali zdajšnji načelnik političnega aparata na Kranjskem je domačin, je domoljuben slovensk rojak. — Tacega načelnika se nijsmo od Schloissnigovega časa naprej imeli. Imeli smo trde tujce, odkar smo se začeli preživljati, spoznavati kot narod, imeli tudi hude nasprotnike našega življa. — Na slovenskem Štajerskem 400 tisoč Slovencev živi, ali vlada je nemška in na krmilu jej stoji mož, ki je že pod ministri Giskra, Herbst Slovence vladal.

Sodelavcem našega lista se kratko nikar ne more očitati, da so vladne duše, vladni stvori. Glavni sodelavci so ljudje, ki nimajo iskati avanzma, ne družega dobička. Oni so meščani, neodvisni obrtniki. Pisec tega je človek, ki kapljice krvi vladnega človeka v sebi nema. Vstopili smo za revno Dolenjsko. Malo kdo se je še pred par leti za Dolenjsko brigal. Gosp. Winkler in Šuklje sta prva intenzivnejše začela misliti, kako ta največji del kranjskega sveta spraviti v boljše stanje. Naravno je, da se nam ta dva človeka urivljata v misli.

Poznamo Šukljeta iz časov, ko je bil predsednik študentskega društva «Slovenije» na Dunaji, katero sta on in Levec ustanovila. Malo nekdanjih udov te «Slovenije» se je narodu izneverilo. Najboljše šole domoljubja bila sta društva «Slovenija» na Dunaji ter «Triglav» v Gradci. Pod Šukljetovim predsedništvom je «Slovenija» na Dunaji bila v najlepšem cvetju. Duša tega društva pa je bil Šuklje. Ako Šukljeta nij bilo pri društvenem večeru, odpletavalo se je zborovanje dolgočasno. On je vodil zabave tako, da smo se drugi trdo držali društva; on je marsikatero žarno besedo o domoljubju vrgel med nas. Že tedaj nas je druge Šuklje v marsičem nadkrijeval, ubogali smo.

Na prvi hip in pri površnem premišljevanji se nevladnemu človeku čudno zdi, da duhoviti Šuklje, radikalni Šuklje, kakega deželnega predsednika podpira in se celo ne sramuje, ga vkljube temu, da ima «oficiosus» med nevladnimi ljudmi nekako čuden pomen, ko človek, ki iz vladnih jaslí, «dispozicijsfonda» živi, žurnalistično podpirati. Če malo mirno in objektivno to prikazen pogledamo, vidimo, da je bil Šuklje pametnejši od nas, ki smo mu zaradi podpore vladnega načelnika g. Winklerja vse hudo narisali na njegov hrbet. Prav je imel in prav ima, dokler g. Winkler to ostane, kar je zmiraj bil. Nekateri narodnjaki so g. Winklerja začetkoma njegovega vladanja podpirali, mu bili prijatelji. Med temi je bil marsikateri, ki je dobro spoznal, da mora narodna stranka rodoljubnega deželnega predsednika podpirati. Ker g. Winkler nij delal, ali prav rečeno, nij zbog centralne vlade tako delati mogel, ko so ti hoteli, zapustili so ga. Ali bi bilo pametno, da bi ga vsi zapustili bili? — Ali smo norčavi ljudje! V gosp. Winklerju klije tako pošteno slovensko srce, ko le v kakem nas, ki ljubimo slovenski svoj narod in ki smo se mrzki proti njemu obračali. Gosp. Winkler je sin slovenske domovine. Akoravno je kariero političnega uradnika delal, ostal je zvest

LISTEK.

V Klunovem birô.

Prijatelji, nova volitev v dolenjskih mestih 12. decembra t. l. dela dvema našima politikoma dosti preglavice! Kanonik Klun in njegov veliki prijatelj dr. Poklukar, soproj lastnice Blasnikove tiskarne v Ljubljani, ter deželni in državni poslanec, sta na Dunaji mej poslanci delala na to, da se Šukljetova izvolitev ovrže in kmali Margheri v zbornico pokliče. Šuklje je njih nakano sprevidel ter jo preprečil z odložitvijo mandata, in ker Klunov račun nij bil dober, ker se «otoška visokorodnost» Margheri nij poklical brez volitve v zbornico, zdaj je treba pri novi volitvi tema zmagati, ker drugače je velika blamaža. To sprevidjata, sprevidjata tudi, da imata s prekanjenim nasprotnikom opraviti. Molčé sta se pogledala in in na njiju licih je bilo brati: Kaj zdaj, nova volitev bo? Vsedla sta se in sklenila kolikor mogoče hladokrvno: delajva na tihem po naših privržencih. Malo jih je sicer slovenskih narodnjakov, ki pred najino «ženijaliteto» na kolena padajo in mej temi še takih veliko, kojim se v skritej duši spremstvo nama gabi — ali v sili zlodij muhe jé, ne obupajva. Trdi Nemci v Ko-

čevskem mestu bodo po komandi dunajskih in ljubljanskih Nemcev z nama hodili v volilno borbo, oni imajo svoj koristolov zraven in nekaj jeze nad gospodom deželnim predsednikom, ki jim je hud trn v petah, ti so gotovi, to vse je že nekaj. Ne obupajva, prijatelj, zlati, bradati prijatelj Poklukar!

Ti Poklukar imaš «orden», dobil si ga sicer po dobrohotnem priporočilu deželnega predsednika g. Winklerja — katerega gospoda predsednika zdaj, ne veš zakaj, nemaš več rad — (ta «orden» ti, mimogrede povedano, veliko veselje dela) s tem boš veliko opravil na «zabuhlem, neumnem» Dolenjskem. Tam kmet in meščan le redkokrat prideta mej drugi svet, tam je «orden» in zlahtništvo, «grof» vse. Kar le na kolena bodo ti ljudje padali, če se ti, ali naš «grof» tako daleč ponižata, da s temi ljudmi par besed govorita. Ti boš šel na to «zatelebano» Dolenjsko. Ne pozabi ti in «grof» roke stisniti tem, saj veš — čudnim dolenjskim meščanom. To veliko velja. Vode bo že dobiti, pa si roke operita. Veš, ti ljudje delajo v svojih obrtih in zraven tudi kmetujejo, imajo trde, žuljave roke.

Jaz bom šel v Ribnico. Tam imam nekaj posestva, tje tebi ni treba iti. Ribničane jaz na vrvi vodim. Ribničanom bom jaz Šukljeta načrtal, kakor ga živ krst se ni videl. Jaz sem kanonik, ki nič nijma opraviti. Kaj, če dlje časa mej Ribničani ostanem in jim tako dolgo Šukljeta in Margherija rišem, da v Margheriju vidijo moža, ki bo v kratkem pol milijona goldinarjev daroval

za povzdigo dolenjske industrije, trgovine in ki bo spisal toliko slovenskih knjig, da jih sam ne bo mogel do časa, ko ga smrt položi mej «plebejčne» mrtvece tam na pokopališču v Sv. Petru ob Krki, prebrati in ki bo v dunajskem parlamentu govoril tako, da bodo iskre švigale, kakor izpod podkev njegovih konj, za katerimi mora livriran kočijaž voziček tako dolgo potiskavati, dokler se ne «razicajo».

Jaz (Klun) bom pisal na dan sto pisem na vse kraje. Ti veš, da imam povsod prijatelje. Tu in tam so mi sicer moji stanovski bratje nemili pa teh ni toliko. Prijatelj, dobro veš, kaj je «pantoffel»! Žene so sigurne naše zaveznice, ako jih moji stanovski bratje sigurno obdelavati vejo («vera je v nevarnosti»). Ako to zamorejo, morajo najhujši Šukljetovci se spokoriti. «Hunger und Liebe erhalten das ew'ge Getriebe.» «Mundus vult decipi, sanctissime pater! Ergo decipiat!»

Jaz Klun imam nekaj prijateljev tudi mej gg. uradniki, ki so že v letih, v katerih človek konservativno misli, v katerih človek misli, da se ves svet podere, ako se dá mlademu človeku in se posebno taki «burji» ko Šuklje volilni glas. Tem gospodom je belobraden «grof» Margheri in ako je tudi z g. profesorjem Stangerjem v Novem Mestu, hudim, hudim nemškim «schulvereinjerlem», nekaj pismenega o srednjih naših šolah ongavil, značajni steber slovenskega domoljubja, ti grede z mano, kakor Božidar Raič pravi: skoz drn in strn.

sin svoje domovini. On ljubi slovensko rodno mu ljudstvo in ljubi ga — nad čem ne moremo več dvomiti — prav srčno. On je organ osrednje dunajske vlade, ne more vsega storiti, česar mu domoljubno srce velevala. — Ga bomo li zaradi tega kamenali? Kamenajmo ga, preženimo ga! Pogledajte pa okolo, kdo bo njegov naslednik! Ali imate jednega, ki je domoljuben ko g. Winkler in če, ali je gotovo, da ga dobimo? In če, ali vam bo ta več, ko g. Winkler in vse storiti imel? — Kdo bo to vprašanje potrdil?

Prijatelji, deželni predsednik kranjski je oseba, ki lahko neizmerno veliko našemu narodu koristi, lahko pa tudi neizmerno škoduje, škoduje tem lože, ako v takem razmerju uraduje, ko zdajšnji!

Šuklje, ta razupit človek, je izobražen, talentiran mož, on najde povsod kruha. Kakor njegovi kolegi pravijo, bil je še vsakej gimnaziji v čast. Njegovi učenci pravijo, da se po nobenem učitelju zgodovine niso toliko naučili in toliko navdušili za nauk zgodovine, ko po Šuklju. Idite, vprašajte nekdanje Šukljeteve učence v Wiener-Neustadt in drugodi in zvedeli boste, da vé Šuklje učence navdušiti za predmet. Naravno je, da mož večjega in velicega duševnega obzorja drugače na svoje učence upljuje, ko mož, kojemu narava nij podelila toliko darov. — Ta Šuklje se je za g. Winklerja potegnil in zagovarjal ga je z vsem ognjem in z jako spretnim žurnalističnim peresom. Tudi kot govornik vstopil je zanj. Vpraša se, zakaj je to storil? — Hotel je g. Winklerja podpirati, mu prijateljev pridobivljati, ker so ga prejšnji zapuščali. Ako je to hotel, moral je v vseh vprašanjih za g. Winklerja vstopiti in tudi tedaj, ako je šlo za vprašanje, ki nam nij bilo vsem prav. Ako je hotel Šuklje g. Winklerja podpirati, storiti je moral vse. Nij mu šlo vselej po srcu, ali misel, da domoljubni g. Winkler kot deželni načelnik več velja, ko efemerna vprašanja, nadvladala je, to pa zbog tega, ker se g. Winklerju ni ugabilo nehanje domačinov, ker je bil še prepričan, da so izborni talenti a la Šuklje, Levec, Janko Kersnik in drugi možje, s kojimi bo bodoče slovenstvo še računilo, ako jih usoda prej ne vzame, spoznavali njegovo vrednost.

Štitenje, držanje g. Winklerja, ker je domoljuben, nima tedaj nikakršnega grdega pomena iz stališča slovenskega rodoljuba. Dr. Vošnjak, Grasselli, Poklukar, slednji dokler ni »ordna« imel, so isto storili. — Imeli smo hude vlade. Naši Nemci podpirali so jednega prejšnjih prav nemških predsednikov, Widmanna in druge, kar se je dalo. Naši Nemci podpirali so s predsedniki njihovega mišljenja njihove težnje. Dr. Suppana kar nič nij sram bilo, ako je za vladni organ spisal kak članek, ali nemškega predsednika podpiral v debati. — Kje neki pa hoče g. Winkler pomagati iskati? Med Nemci, nemško mislečimi možmi vendar ne? — Ako bi bil gosp. Winkler

sovražnik slovenskega naroda, oklenili bi se ga Nemci že zdavna in ga bolj vedeli držati, ko mi Slovenci. Zakaj ga neki tako ljuto sovražijo Nemci, kar nobeden ne more tajiti? Pa vendar ne zaradi tega, ker je Nemcem prijatelj na škodo slovanstva? — Je sicer res, škoda je, da je Šuklje šel tako daleč, da je v oficijoznem listu za g. Winklerja delal. Seveda, ker družega lista nij bilo, moral je to storiti. Šuklje ima vse lastnosti za energičnega, duhovitega zastopnika slovenskega naroda. On se ničesar ne boji in njegova drznost je velika. Zraven ima jezik vstvarjen, kakor ga mora imeti agitator. — Šuklje sliši na mesto, kjer se zadeva le ob ljudstvo. — Naj si bo še tako opravičeno njegovo podpiranje gosp. Winklerja, nekaj se mu je natrpilo odioznega, to pa zbog tega, ker smo Slovenci dosle preveč bili stiskani in smo se, po vladah in njih organih — in, ima vladno spremstvo za nas nekaj odioznega. — Ako bi strogo razločevali med možji, ki na krmilu deželne vlade stojijo, ako bi sprevideli, da nij pametno v danih razmerah odpravljati znano rodoljubnega predsednika in dobiti na njegovo mesto nemškega človeka, ki bo, kjer bo mogel, nemštvu v naših krajih pozicije utrjevati skušal (in to lahko stori, da se celo ne vidi), potem bi podpiranje g. Winklerja ne bilo odijozno, tako malo, kakor se je Nemcem odijozno zdelo, ako so njih politiki podpirali Widmanna in druge njih krvi in mišljenja.

Nikakor nam ne pride na misel, to našo slovensko, ravno omenjeno lastnost po strani pogledavati. Ta lastnost v narodu je jedna najlepših, najboljših. Slovensko ljudstvo, ki nič nijma, ki še ima pridobivljati vsega, mora biti vzorno, drzno in tesnosrčno nasproti vsaki vladi, ker vse »pravične« vlade, ki se priti imajo, bodo zmiraj pravice slovenskega naroda odmerjavale s Taaffejevo tehtnico, ki neki nij tehtnica, na kateri se zlato tehta. Pa je razloček: ali podpiram osebo, domoljuba na krmilu vlade, ali sem z dušo in telom sluga vsacega zistema. Šuklje je dozdaj le prvo storil. Seveda se nij dalo to brez vstopanja za Taaffejevo vladno sploh storiti: Šuklje ni imel lastnega časopisa, ali v njegovem prvem govoru v državnem zboru, ki je toliko trusa med nasprotniki slovenstva izbudil, je pokazal, da mu g. Winkler nij identičen z zistemom, da zistem le toliko podpira, kakor ga podpira vsak drug avstrijski Slovan.

To naši Nemci prav dobro sprevidjajo, zaradi tega se protivijo temu, da bi Šuklje zmagal. Oni zdaj vedo, da so vodje Čehov, Poljakov veseli, da so v Šuklju dobili dobro govorniško moč, ki bo dobra za to, nemškim Knotzom odgovarjati, kar bo Šuklju tem lože, ker je zgodovina slovenskega naroda zgodovina martirija v nemških rokah nahajajočega se malega naroda in ima Šuklje drastičen jezik.

Kar privatna pisma izdala ne bodo, storil bom v »Slovenec«. Veš, da je dovelj ognja v tem listu, da z njim ves slovenski narod vzdignem do vrhunca navdušenja za otoško »visokorodnost grofa« Margherija. Margheri je vitek mož; »Aristokrat vom Wirbel bis zur Zehe«; zakaj bi se, ker že drugih idej slovenstvo nema, isto ne navduševalo za aristokratizem. Margheri je sposoben biti nositelj idej na Slovenskem; on je aristokrat, ki ob času volitve celo kacemu meščanu roko stisne, ko pride glasov prosit, da še celo lepo prositi zna te meščane za glasove; zakaj bi iz tega grofa ne napravili orjaka, ki ima rešiti slovenski svet!

Jaz sem kanonik, meni se mora verjeti. Novomeščani Margherija sicer z bliza poznajo in tam bi veljalo nemara: »Nemo propheta in patria«, ali to ni nevarno, Margheri je 29. junija t. l. na Brunnerjevem vrtu v Novem Mestu o zgodovini njegove rodbine, o »velikanskih zaslugah otoških grofov za meščane« govoril, zmanjkalo mu je sicer včasih sape in so stari kostanji v vrtu nekako čudno v vrhuncih majali, ali to nič ne dě, črno na belem je bil potem ves govor brati in zdaj je novomeškemu svetu dokazano, da ga morejo le plemenitazi rešiti gmotnega pogina, zdaj meni družega ni treba, ko Šuklju par tolstih v »Slovenec« na kumerna pleča položiti, ali kakor se v pismih na grofa Margherija izražam: »in den nächsten Tagen gehe ich ihm im »Slovenec« hart

an den Leib, oder setze ihm zu«; prijatelj, zмага je naša! Le pomisli še, da tudi misliti moreva, da baje krške meščane Viljem Pfeifer v žepu ima. Viljem Pfeifer je sicer včasih bil tih in očiten nasprotnik kandidature mojega strijca, prečastitega g. Urha v Rudolfovem, ali meni se ima zahvaliti, da je slednjič mandat za državni zbor v kmetskih občinah dobil. — Viljem Pfeifer je mehka duša, jaz sem bil krstni boter njegovemu sinčku — on bo, če ima res Krčane v svojem žepu, kakor ljudje pravijo, toliko v Krškem opravil, ko jaz v Ribnici. Je sicer v Krškem dosti ljudi, katere naš Viljem nema v žepu, so možu tem, ki nama niso prijatelji, toda: »a Princip muss der Mensch haben, Eisen!« Ti bi bili nevarni ljudje, ali nečejo verjeti, da je res naš grof pred slednjimi volitvami Nemcu prof. Stangerju nekaj o naših srednjih šolah podpisal. To je kaj dobro. Ha, ha! Aj kako je vendar dobro, da volilne borbe ljudi strastne delajo, in strast ima baje debela ušesa! Tako bi le še Kostanjevica in Višnja Gora ostali. Poklukar, ti imaš zgovornost, kakor jo še ni bilo na Slovenskem! Ti boš tja šel. Pa pametno govori! Je dosti ljudi tam, ki vedo ločiti mej Šukljetovo duševno zmoglostjo in Margherijevo. Veš, pa mej nama rečeno, Šuklje ni neumen. Je težko svetovati. No, le srečno potuj! V Kostanjevico bom jaz že svojim stanovskim bratom pisal, kar ti ne premoreš, pomogel bode »pantoffel« — kakor se mi od tam piše, je tam žnjim nekaj opraviti.

Našim Nemcem, kakor g. Klunu, nij prav, da je Šuklje mandat odložil. »Wochenblatt« in »Slovenec« isto željo izražata, da bi se Margheri poklical brez volitve v zbornico. »Slovenec« se boji, da bi Šuklje v senco postavil po diktaturi hlepečega gosp. Kluna, »Wochenblattu« nij prav, da bi državni zbor imel priliko videti, da slovenska Kranjska nij brez večjih talentov in da bi se Klunova hoja k diktaturi ovirala in naši Nemci s Klunom vred tudi na vse to še mislijo, da, ako Šukljeta pode-rejo, s tem tudi g. Winklerju nogo podstavijo. Ali g. Winkler Šukljeto v zmagi želi ali ne, to je vse jedno; njegov ljubimec je in po Šukljeto v pobi dobi g. Winkler brco, si mislijo naši Nemci in zraven vzraste kanonik Klun in jim pripade leto za letom več meščanov, si tudi še prav tiho mislijo. — Z nervoznostjo, ki jo imata Klun in njegova pomagata Poklukar in Murnik, delajo Nemci na to, da Klunov kandidat Margheri pri volitvi 12. decembra zmagaja. Je težko umevno, kako more pameten slovenski človek v situaciji, kakor je zdaj jasna, ko beli dan, delati kakor kak Poklukar. Direkcija je v tem vprašanji vsakemu kranjskemu poštemu rodoljubu določena: politik Slovenec mora nasprotno temu delati, po čem navedeni politiki nervozno težijo. Dolenjski mestni volilci imamo še zraven pomisliti, da nij vse jedno, ako na trupu našega državnega poslanca Šukljeto ali Margherijevo glava tiči. Šukljeta poznajo po par dneh sedenja v zbornici vsi državni poslanci, Margherija je poznala po šestih letih komaj četrtinka. — To je razloček.

Že zvoné — „hudi uri“!

Odpoved našega poslanca Šukljeta in potem nepričakovani razpis nove volitve brez dovoljenja gospoda kanonika Kluna, prouzročila je gospodu Klunu in njegovim pristasem strašansko hudo preglavico. Vsi so poparjeni, bojé se, da Šuklje zmagaja. Razumno tedaj, da iz bojazni teh mož izvira ropot in — zvonjenje.

Nekakov puh — nepričakovane strele jih je omamil; osupnjeni in vrtoglavi tekajo pod »Slovenčev« zvonik in krčevito poprijemajo za vrv tega zvona.

Ali morebiti niste videli, kako zvito, ako smemo reči: tihotapsko vglajena bila je pot, po kateri bi moral priti Kluna kandidat Margheri v državni zbor! Brez vse nove volitve hotela sta Klun in Poklukar otoško »visokorodnost« v državni zbor spraviti. Strastni govorniki v državnem zboru vzdigovali so se na levi strani državnega zbora, ko je Šuklje govoril, na desni so narodnjaci ploskali, le nekaj mračnih duhov na desnem krilu pretilo je vgonobiti Dolenjcem poslanca, to je onega poslanca, ktere ga smo se predzrnili voliti

Stoj! Kaj pa z Metliko in Črnomljem storiva? 200 glasov je tam najmanj. Ta mesta sva s tem, da sva hotela Šukljeta po naših zaveznikih, klerikalnih in sovražnih mu opozicijonalnih Nemcih, pri verifikaciji vreči, hudo žalila! Šuklje je rojak Bele Kranje! Tam je vse bob ob steno, tam ne pomaga ne »pantoffel« ne jaz in ne ti, ne grof. Groza, tam še grofa ne respektirajo! — O zakaj so morali takozvani nepostavni metliški glasovi ravno narodni glasovi biti! — Vendar ne zgubiva glav, »Kopf verloren, alles verloren«; potipaj se prijatelj, če ti še stoji mej širokima plečama. Akcije, prijatelj Poklukar, ne stojijo za naju prav dobro. Prav lahko mogoče je, da se blamirava. Oj zakaj nisva pustila Šukljeta v zbornici! Schwabenstreich! Ljudje se bodo po naju ozirali in bojim se, da jim bova telesno orjaka, ali — ah nečem o tem nič več misliti! »Verhängnis, gehe deinen Gang!« Hočeva, morava zmagati, to naj bo najina jutranja in večerna molitev!

Ah Poklukar, Poklukarče, ako zmagava stisnil te bom na svoja prsa gorko, ah tako gorko — in oče Bleiweis boš drugi, voditelj slovenstva. Jaz bom le tvoj ponižni sluga, ki te bo slačil in oblačil in ti stregel in zmiraj zraven mislil, da si velika glava, velik mož! Ne izgubi glave, pomisli, da se boš po zmagi lahko maščeval nad onim Levstikom, ki te je enkrat kakor šolarčka sliskati dal!

po lastnej volji proti gospodu Klunovi komandi. — In delalo se je od omenjene strani tiho, tiho — tapno na to, da se volitev ne potrdi.

Nas poslanec Šuklje odložil je poslanstvo in se obrnil za pomoč do nas Dolenjcev, da ga volimo drugič in tako pokažemo tem gospodom in »prijateljem« našega revnega dolenjskega ljudstva — da se ne damo vgnati od vsacega nebodigatreba — v kozji rog.

Sedaj pa nam udarja na uho nekako zvonjenje, lično hudournemu, šumečemu ropotanju kalno-umazanih vod. Glejte tja pod zvonik »Slovenca« in v podružnico velicega, debelega gorenjskega doktorja Jožefa —; tu je vse pripravljeno in na skrebeih! Li zapazite, kako osebne strasti polni stegujejo vratove izza zvonikove line proti Dolenjskej; kedaj pripodi volitveni vihar strelnosni oblak z usodepolnim napisom: »Šuklje je in ostane dolenjski poslanec«?

Proti »hudi uri« tolčejo na skrbaste »Novice« in »Slovenca«! Kaj hočemo, to zvonjenje v »hudi uri« je pri nas na Kranjskem nekako navadno in skoraj pogojno za vsprejem mežnarskih služb. Kdor pravočasno ne zveni in kričati ne pomaga, ne dobi plačila niti bire, ali po domače rečeno, oni nima pravice, se proglasiti poslaniškim kandidatom. Kaj ljudstvo hoče samo odločevati, kdo ga naj zastopa! To bi bilo lepo! In se ta suha para Dolenjec! — Zvonimo; dr. Jože, ti si močan, močno vleci, na Dolenjskem bo huda ura za mojo diktaturo!

Le močno zvonite, močno, vam rečem, pri nas delamo! — Mi Dolenjci, od revščine tlačeno in utrjeno ljudstvo, se vašega ropotanja jako malo ustrašimo. Kje je vender tisti gospod in kako se imenuje, kateri se predrzne diktirati, da moramo edino le njegove ministrante izbirati si našimi poslanci? Nas Dolenjce tarejo: lakota, huda letina in večna revščina; — ali se je gospod kanonik Klun gori v Ljubljani, kateri poskuša nad nami vihteti svojo »oblastno roko« in nas spraviti pod njegovo komando, kedaj brigal za nas, pomagal nesrečni Dolenjski? — Ne, tega še nij storil, niti zinil nij za nas.

Nak, gosp. Klun, pri nas »grofovstvo« nič ne zaleže. Videli smo že dosti baronov in grofov in tudi že kacega »firsta«! Grofu Margheriju je vsa kako dolgočasno, celo leto bivati mej kmeti v Otočju, ali se zabavati z novomeškimi meščani neplave krvi. To grofavska kri tako nejevoljno prenaša. Drugi aristokrati so le po letu na grajsčinah, po zimi pa v Parizu ali na Dunaji, vaš grof mora tudi po letu v Otočju biti. Milo se vam je tedaj, gospod Klun, priporočil, da ga vzamete mej vaše spremstvo in z veseljem prišel domu od vas, češ, gospod kanonik so me »potroštali«, da bom zopet za kandidata postavljen.

Napravila sta vi in grof račun brez nas dolenjskih volilcev. — Hočemo enkrat sami izbirati, in našli smo moža v oni vrsti ljudij, kjer človek kaj velja, ako ima glavo na pravem mestu. Na Dunaji pol leta živeti, zamore prav veselo biti. Kak grof najde tam druge grofe in zima je na brezželezničnem Dolenjskem vrlo dolgočasna za človeka, ki kaj na to da, da je grof. Dokler nij družih in ne naših meščanskih ali kmetijskih hiš, no, naj že bo, ali kakor hitro imamo lastne ljudi, ne damo aristokratu več glasov. Aristokrati ste nepoboljšljivi ljudje. Večina vas se zdaj misli, da je vaša kri kaj boljšega od naše. Večina vas gleda ošabno na nas takozvane »plebejce«. To je sicer prav nerodno, ker črv vas in nas pojé, isti le gleda na tolstost. Torej »svoji k svojim« v tem oziru. Sicer je za to, da poslančevo plačo vleče, skoraj kdo dober. Ako že duševne zmožnosti ne pridejo na tehtnico, pošljimo kacega revnega, varčljivega, poštenega človeka iz naše srede ven na Dunaj, bo par goldinarjev prihranil ter domu poslal. Aristokrati nas ne bodo resili. Ako bi kaj premogli, bi dolenjski plemenitazi že iz sebičnosti, da njihova posestva večjo vrednost zadobijo, že zdavna nam pripravili železnico. V zdajšnjem času velja le duševna moč, in ljudstva se nimajo plemstvu zahvaliti, da so se resila tlake in desetine. Torej nič ne bo grof Margheri, 12. december bo »plebejcu« dal zmago!

Konečno še prosimo ljubljanskega »gospoda«, kateri se tako nepotrebno vtikuje v naše poslaniške zadeve; naj pogleda v svoj volitveni okraj, ako družega ne dobi, naj dela vsaj za osušenje

močvirja, kateri se gotovo sam z blagoslovljenjem zastav osušil ne bode. »Gospod« na močvirju je tudi revščina — idite tja in pokažite kaj znate!

Pregovor starih naših dolenjskih očetov pravi, da vsak sam vé, kje ga črevelj žuli; to znamo tudi mi in zagadaj vam zakličemo gospodje tam gori v Ljubljani, vsem kar vas je polnih ljudomile »krščanske ljubezni«: Prav imate, da se bojite dolenjske nevihte, ktera vam preti vzeti vso mogočnost, le kričajte in zvonite — »hudi uri«!

Dolenjski volilec.

Dopisi.

Iz Rudolfovega.

Ich sag' es dir: ein Kér, der speculirt,
Ist wie ein Thier, auf dürrer Heide
Von einem bösen Geist im Kreis herumgeführt,
Und rings umher liegt schöne, grüne Weide.

Te Goethejeve besede mi pridejo na misel, ako po našem trgu na večer okolo hodim in vidim, kako tu in tam dva po dva mej sabo govorita, tiho mej sabo o volitvah in kandidatih vgibata in tuhtata, ali bi bil voliti Margheri, ali bodisi kateri Klunov kandidat, ali Šuklje, ta človek, za kojega kandidaturo se ves slovenski svet in vsi nemški časopisi zanimajo. Ako bi se ti moške ozrli po svetilnicah, ki po našem mestu slabo svojo moč razodevajo in bi zapazili, kako je mrtvo to glavno mesto Dolenjske, po Ljubljani največje mesto Kranjske, potem bi kar nič ne vgibavali.

Maribor, Celje sti manjši štajerski mesti, Beljak toliko mesto, ko naše. Ste že kdaj po teh mestih postopali? Še Beljak ima gazometer, plinove luči razsvetljavajo mesto, in živo je gibanje na trgih teh mest; ženske imajo gledati lepe stvari v razsvitljenih štacunskih oknih in ljudje, ki niso radovedni, imajo sem ter tja opraviti, se konji nimajo miru. Pri nas po zimi že ob 9. uri spat gremo; v navedenih mestih je še ob 9. uri živahno življenje na in v javnih prostorih.

Zakaj to? Zato, ker petrolej na trgu ne sveti dobro. Imeli bi okolo našega mesta dosti lepih prostorov za gazometer in kaj lepo bi se podalo po plinu razsvetljeno naše mesto; še žalostno tekočo našo Krko razveselil bi svet plinove luči doli iz mesta in veselo bi nam hodečim po mostu odzdravljala gori, voščila lahko noč. Človek le jedenkrat živi. Bog je svet ustvaril, da je človek vesel na njem. K temu je treba priložnosti, da človek kaj in več, kakor mu za želo dec treba, zasluži zamore, treba veselega prometa v zdajšnjem svetu, patrijarhalni časi so šli v zatón. Veliko dela, veliko skrbi, pa tudi prav vesele ure:

Tages Arbeit, Abends Gäste,
Saure Wochen, frohe Feste,
Sei dein künft'g Zauberwort!

Ali vidite Novomeščani, kako se druge dežele obogatujejo, kako druga mesta rastejo, kako se v njih ljudstvo množi, ali vidite, kako si ljudje v družih mestih z delom več zaslužiti morejo, kakor potrebujejo za vsakdanje življenje? Vi, Novomeščani, ste marljivi, varčljivi ljudje; ubijate se od zore do mraka. Ali pa zaleže vaše delo toliko, ko ono meščana v družih nedolenjskih mestih? — Naravno središče je vaše mesto velike dolenjske pokrajine, v njem bi moralo biti središče trgovine, obrta, duševnega življenja Dolenjske. — Tega nij. Daleč, predaleč je oddaljeno naše mesto od železničnih prog. Dražje mora naš kupec kupovati, kar nam prodaja, in kar imamo mi prodati, moramo daleč vozariti, ceno prodati.

Vojake so odvzeli. Razven našega mestnega odbora se živ krst nij pobrigal za to, da bi ta velika dobrota ostala v mestu, sto tisoč goldinarjev na leto mestu in okolici. Piščeta so zdaj, ko vojakov nij, res dober kup, ali v našo denarnico kljub temu manj dohaja. Pritožujemo se, da kmet iz okolice ne prihaja tako mnogobrojno ob ponedeljkih v naše mesto, tržni dnevi so mlitavi, odkar vojakov nij. Oj seveda so mlitavi, kmet ne more toliko več prodati, ko prej; kaj bo hodil v mesto, kaj vozaril svoj krompir vanj, če ga ne more prodati!

Lansko leto smo se Novomeščani hudo jezili nad našimi poslanci. Prišla so v deželni zbor vprašanja na tapet, katera so nam en mak, katera pa so bila ministerstvu važna, tako važna, da bi po padcu teh vprašanj ministerstvo šlo. Tedaj smo godrnjali, ko smo slisali, da naši poslanci

teh lepih prilik nijso uporabili in — oni so s svojimi glasovi bili merodajni, — ter da nijso ministerstvu moža z dolenjsko železnico na prsa postavili. Veliki čas našel je majhne ljudi, smo tedaj vsi brez razlike govorili.

Ako hočemo, da naše mesto ne bo slednje mesto na cislajtanskem jugu, potem je treba malo svojo moč pokazati. Nemški pesnik Hoffmann-Fallersleben je na Nemce, ki so zmiraj kritikovali ali pred dejanjem se ustrašili, pesen napravil:

Welch' ein Leben, welch' ein Streiten,
Für die Wahrheit und das Recht —
Auf der Bierbank!
Unsere Sitten, unsere Zeiten,
Nein, sie sind fürwahr nicht schlecht
Auf der Bierbank!

To bi se dalo malo predrugačeno na nas Novomeščane obrniti. Pa kako smo bili jezni, ko smo brali, da se povsod drugod, le na velikem Dolenjskem ne, železnice po državi zidajo, kako smo jezno rekli, da naše zastopstvo v državnem zboru nij za nič, mi vsi brez izjeme smo tako delali, gospodje uradniki tako, ko mi meščanje. Danes nas bi ta jeza minila, — danes naj isti kanonik Klun, ki je slednjih 6 let našim poslancem bil vodja, na Dolenjskem svojo moč in posebno nad nami meščani metropole Dolenjske skazival in zopet nas naj bi — in se celo po Klunovej komandi — isti Margheri, ki nas je 6 let zastopal, 6 let bil poslušno spremstvo g. kanonika Kluna, v državnem zboru zastopal!

Po Ljubljani največje mesto je Novo Mesto; središče je Dolenjske, pa še plinove luči nima! V Beljaku vozari na dan po letu 18 železniskih vlakov, in Beljak je središče dosti, dosti manjšega koroskega ozemlja; Celje na slov. Štajerskem se širi, se lepša; garnizijo imajo Celjani, cel bataljon vojakov, in Celje je majheno štajersko mesto. Tam neki volilci poslancev, ki nimajo zmožnosti za delo, ne volijo in tam poslance, s kojimi nijso zadovoljni bili, neusmiljeno vržejo, ako se zopet predrznejo kandidirati.

Vprašajmo našega poslanca v minolih 6 letih po računu o svojem delovanju, bomo slisali, kako ubogo nam bo rajtal. Novomeščani smo prebivalci po Ljubljani največjega mesta na Kranjskem. Z nami se v Ljubljani dela, kakor bi bili sami cekmoštri in mežnarji, kateri morajo baje g. Klunu poslušni biti. — Mi bi morali biti vzgled drugim Dolenjcem, mi bi morali biti merodajni. Ako mi godrnjamo, moralo bi se to v Ljubljani v postev vzeti, moralo bi to druge poslance dolenjske ali vsaj poslanca dolenjskih mest kaj brigati. Kdo se je za naše godrnjanje brigal? — Ali ne vidite, kako važnost našega mesta dan za dnemom zginjava, kako Kočevje isto dobivlja? Selbst ist der Mann! Pokažimo s tem, da po kcem Ljubljančanu diktiranega kandidata ob volitvi vreči pomagamo, da nijmo zadovoljni s za naše mesto, za celo Dolenjsko pasivnim sedenjem naših poslancev na Dunaji; **vrzimo pasivne kandidate tako dolgo, da se Dolenjska reši pogina, kateri jej tako dolgo preti, dokler nij zvezana po železnici z drugim svetom.** — Kar smo vlani v Brunerjevej, Preatonijevej, Mehorovej in drugih krčmah ter v kavarni jezno govorili o pasivnosti naših poslancev, to jezo pokažimo na rotovžu pri volitvi 12. decembra t. l. — Pokažimo ljudem, ki o nas kakor z neumneži disponirati hočejo, da to nijmo, da nas je potrpežljivost minila, recimo jim potem, da z drugim poslancem poskusimo in z onim, katerega se največ bojijo, ker bi jih v senco postavil, da smo fraz že siti, da kategorično tirjamo, da se osrednjidolenjski okraji spravijo po železnici v dotiko z družim svetom. Oj zlodja, ako ima država za Korosce, za Štajerce in druge denarje, zakaj bi jih za nas ne imela! Pa moške meščanje, korajža velja, caglovec še nikdar nij lepega dekleta v zakon dobil!

Meščani, sprevidimo sami, kaj nam potreba! Ako bomo zmiraj le v krčmi ali v drugem privatnem pogovoru hudi politiki, ki jezno na veliko brezželeznično Dolenjsko in Dolenjsko brez garnizije kažejo, v žepu pesti krčijo, potem bo ostalo pri starem. Ljudje v Ljubljani si mislijo: le hudo jo skrečite pest — v žepu, ob volitvah pa boste storili, kar bomo mi hoteli. Poglejmo na Belo Kranjo. Ta ima že dosti na neplodni politiki naših poslancev. In Bela Kranja ima iste interese

ko mi. Ako Beli Kranjci s Kočevarji potegnejo, — Novomeščani le dobro odprimo ušesa, da slišimo, kako bo železniški hlapon tam kje pri Metliki — čez Kočevje mimo našega mesta drdral! Jednaki interesi tirjajo jednako postopanje. Ali bode krški Pfeifer, ki je pred par meseci v našem kapiteljnu izrèkel, da Novomeščanom nij treba železnice, se potegnil za železnico skozi osrednje dolenske kraje? Oči odprimo!

Novomeški meščan.

Iz Metlike v Črnomelj! Zopet bomo volili v državni zbor. Nekateri ljudje imajo kaj trde glave! Mar mislite, ko ste se proti verifikaciji Šukljeteve izvolitve protivilili, oziroma tihotapno delali na to, da se ista ne verificira, da je Bela Kranja mej tem časom druga postala, mislite celó, da je beli Kranjec in celó meščan se zapisal g. kanoniku Klunu, ali za božjo voljo Poklukarju, katerega slednjega imamo še zmiraj pred očmi: na lestvi šolarček z abecednikom v žepu, kakor ga je naš se zdaj jedini humorist Levstik narisal? Joj ne, naj vsi naši predobrega vina polni sodi popokajo, ako je le jeden nas na to mislil, Šukljeta pustiti in celo na ljubav proti g. Klunu ali Poklukarju! Naš Metličanov - Črnomeljcev je najmanj 200 volilcev. Ali ste že videli kje na Slovenskem toliko solidarnost, ko mej volilci naših mest? Na nas gg. Klun in Poklukar gotovo nista v tem oziru mislila, pridobiti nas zá-se, ker drugače bi se ne bi ravno na nas Metličane spravila, nas krivila nepostavnosti pri zadnjih volitvah. Pri nas tedaj Klunizem nič ne bo opravil. Ali jedno si naj zapomni Klunizem: Šuklje je rojak Bele Kranje; s prvim korakom v dunajskem parlamentu je pokazal, da je malo večje po naravi razporejen, kakor kandidati, ki se okolo gg. Kluna in Poklukarja motajo; neizrečeno veselje imamo na tem, da je po dolgej jednakomernosti ravno sin ljube naše dolenske domačije prekoračil zmer navadnosti; to bi morali vi, ki hočete biti ljudomili, hočete biti slovenski narodnjaci, v poštev vzeti. Ni tega niste storili; razglaševali ste nas kot tatove, ki pri volitvi glasove kradejo, v dunajskem parlamentu ste s temi argumenti proti verifikaciji delali! Lepa vam hvala za to, vi «domoljubi», kakor se jih najde za vsacim oglom! Dregnili ste nas s tem, da ste hoteli našega najbližnjega rojaka Šukljeta na prav lep način iz parlamenta spraviti tjá, kjer smo najobčutljivejši, nemilostno ste našo nesebično ljubezen do sorojaka za malo jemali. — Kaj nad tem, kar Beli Kranjec ljubi — ste vi v vaši aroganci mislili!

Ne tako, vi ljudje, kojim divja strast na debelih licih žari, narodnjak mora tak pojav ljubezni v poštev jemati, volilci niso komandirana druhal!

Respektirati morate vi, ki hočete za narod v prvih rajdah delati, ljubezen posameznih volilnih okrajev, respektirati voljo volilcev. Narod je vaš gospodar in ne vi narodov!

Tu si dva človeka mislita, da sta orjaka sveta, če sta klerikalne glasove v državnem zboru pridobila za to, da proti verifikaciji Šukljeteve izvolitve glasujejo, škilè zraven na liberalne nemške poslance, katerim je talentirani slovenski zastopnik trn v peti, računaje zraven na največje sovražnike slovenstva, na Knotze etc. — Tukaj pri nas na Dolenjskem tacega orjaštva ne špogamo, tak pogum je podoben onemu, ki zavrato človeka podreti hoče. Tu na volišči pokazita svojo moč, tu vam bomo pokazali, da bosta vedla, kaj se pravi Belega Kranjca ljubezen žaliti: Hajd v boj Bela Kranja proti Klunu!

Iz Kostanjevice. No, letos je pa zopet Krka pokazala v našem okraji, da nij nedolžna mirna voda! Deževalo je par tednov in Krka je izstopala čez bregove, da nij bilo več spodobno. Nemarno je poplavlila ob dolnjej Krki njive in senožeti. Kar je bilo ob Krki zimskega žita usejanega, je slo. Veliko je škode napravila. To pa se zgodi vsako leto parkrat.

Dolenjca ob dolnjej Krki srce boli, ako bere, koliko milijonov goldinarjev se vsako leto iz davkoplačevalčevih denarjev potrosi za regulacijo Donave in družih nemških vodá. Na Českem in Poljskem se tudi kaj v tem oziru stori, češki in poljski poslanci vedó državne sile tudi gledé reguliranja vodá vpreči. Le kranjskim poslancem se

dosihmal ni posrečilo. Nam Slovencem in posebno Dolenjcem baje Bog oče kar vže pečena piščeta na mizo daje.

Toča bijè po naših vinogradih, voda nam jemlje prst in setev iz polja, zaslužiti ni s čem kaj; — po slabih cestah moramo prevažati to ubogo malo, kar imamo, prodajati moramo les za beraške krajarje in vino le tedaj, kadar ga v krškem okraji zmanjka. Ej, kaj Dolenjska, saj človek ne počí, če 14 dni nič ne jé! — Toča se seveda ne da vstrahovati; gozdi so šli, reva ljudstva jih je za male denarje prodala, gozdi pa so naravna obramba proti toči, teh gozdov ne bo tako hitro. Ali možje, reví je bilo prej v okom priti in gozdi bi bili ostali in kacijh 50 tisoč goldinarjev bi lahko dobili od države za regulacijo dolnje Krke.

Ker Dolenjske nima železnice, dolenska zemlja nima dosti cene. Ako pogledate cenitve naše zemlje pri eksekutivnih prodajah, boste strmeli, za kak mal denar se dolensko ozemlje ceni in se pod to ceno prodaja. Zdaj pa se pride to, da zemljišča ob dolnjej Krki tudi zaradi tega nič niso vredna, ker so poplavljenju izpostavljena.

To vse se tako malo vidi, kakor to, da velika Dolenjska še zdaj nima železnice. Seveda «veliko politiko» delajo naši poslanci, — pardon, delati pomagajo, delajo jo drugi, oni so le pomagáči. Pri tem pomaganju jeden ali dva druge kranjske poslance vodita in ta dva jašita konja «velike politike». S tem pa našemu bednemu ljudstvu nič nij pomagano.

Bogu bodi zahvaljeno in onim korajžnim ljudem, ki so tlako in desetino odpravili, da tega zlodja nij več. Je prav razumljivo, da g. kanonik Klun, ki kranjske poslance vodi, okoli sebe zbira aristokrate, ali ravno tako razumljivo je, da ta bratovščina ljudstvu v korist biti ne more. Tlaka in desetina so hude stvari bile in iste so pred letom 1848 pomenjale toliko, kakor ti aristokrat si deležen tega, kar mi s tem, da rečemo, da stradanje ljudstva v nebesa pomaga, pridobimo.

Kdo se bo za železnico, reguliranje Krke na Dolenjskem poganjal, ako pa se za bolj potrebno spozna, vprašanja «visoke politike» spraviti na rešeto. Je res jehkrat čas, da se na Kranjskem možje kot poslanci izbirati začnejo, ki v koristi ljudstva svojo korist najdejo, ki delavši za korist ljudstva, za koristi, boljso bodočnost svojih otrok skrbijo.

Smo že videli, kake poslance hoče g. Klun imeti. Talentirani ljudje in ljudje, ki se njegovej komandi ne pripognejo, so mu groza. In nam Dolenjcem grofa Margherija iz bližnjih Otočic sili. Poznamo ga. Odkrito rečeno, da bo za njegovo posestvo in zanj najbolje, da se doma drži. Grajsčina na Otočicah ne nese toliko, da bi si ta grof oskrbnika držal, tedaj je zanj najbolje, da celó leto v Otočicah živi. Margheri ni v takem položaji ko ranjki Rudež. Rudež je zraven posestva še precej drugega premoženja imel in ga je njegova gospa v gospodarstvu nadomestovala. In Rudež je bil od prve mladosti do groba zvest sin slovenskega naroda in zraven jako pameten mož. Grof Margheri naj napravi na Otočicah «Musterwirtschaft», s tem bo največ koristil, če tega grofa že tako žene, dolensko ljudstvo osrečiti. Šli bomo potem nemara se k njemu «umnega poljedelstva» učiti. Če mu je pa na tem, da 1500 glđ. na leto zasluži na lahek način, z bivanjem na Dunaji, potem moramo odločno izjaviti, da mu zdaj mi dolenski volilci v to ne bomo več pomagali. Kaj se hoče, Bog različne duševne zmožnosti odmerja in različne ljudi živi pri svoji mizi.

Prav dobro vemo, kje otoškega grofa črevelj tišči. Dolgčas mu je v Otočicah po zimi in na Dunaji je veselo življenje. Verjamemo, ali se že tudi po zimi brez Dunaja prestane. Ker ga neodvisni meščani ne marajo, potisnil se je Margheri pod plašč kanonika Kluna, češ, ta bo gg. duhovne že zanj v boj pognal. To je grof jako nerodno učinil, in če bi se tudi z nasprotnim kandidatom le količkaj duševno meriti mogel. Naše ljudstvo ni več tako potrpežljivo, da bi kar klobuk pod pazduho vzelo, ako se «visokorodni» grof Margheri skozi mesto pelje, ali se kanonik Klun poniža, stopiti na tlak tvojega mesta.

Nas Kostanjevičane menda imate za najneumnejše ljudi na svetu, ako mislite, da ne sprevidjamo, da bo talentiran Šuklje več opravil ko Margheri. Šuklje je kmalo po prvem govoru pozornost poslancev in časopistva ná-se potegnil. O otoškem grofu pa so časopisi šest let molčali, in če bi ne bil Šukljeta nasprotni kandidat, bi o njem molčali še naprej. Le kre se za Šukljeta toliko zanimiva slovenski in nemški svet, ozrli so se tudi na grofa, njegovega protikandidata. Mej tema dvema je vendar izbira lahka, ne moremo zato, ako po pametnejšem sežemo. To zrno še slepa kura najde.

Profesorja Šukljeta je večina dolenskih mest izvolila za poslanca. Kar je večina rekla, moralo bi se respektirati, to je: ljudski glas, božji glas. Molilo se je v cerkvah pred prvo volitvijo 2. in 5. junija za dobre poslance. Bog je to molitev uslišal in Šukljeta dal večino. Gosp. kanonik Klun s tem nij zadovoljen. Skušal je na Dunaji v drž. zboru po glasovanju Šukljeta iz istega ven spraviti in zdaj vodi hud boj proti Šukljetu. Kaj je temu možu ljudski glas, zmeni se zanj manj kot za lanski sneg! — Kaj ti, dolensko ljudstvo, ti ne boš ubogalo? In se «firše in grofe» ne respektiraš?

Vrgel je dolenski kmet firšta Windisch-Graetza in meščan grofa Margherija. Ti razposajeno ljudstvo, ves pepel pekla čez tebe! To bi lepa bila! Čajte, ravno vam, dolenskim meščanom, ki tako visoko nos vihate, hočem pokazati ob novi volitvi 12. decembra, da sem «jaz», jaz prečastiti gospod kanonik Klun, vaš gospodar! — Take misli vrejo po razburjenedi glavi g. kanonika Kluna. Vox populi, vox dei, t. j. glas ljudstva, božji glas. — Prečastiti g. kanonik, ne bo šlo tako, kakor vi hočete. Tam v cerkvi, tam je vaše torišče, tam pobožno pravo krščansko ljubezen učite, ljubezen mej slovenskimi brati; pridigovati strast ne bi smelo opravilo katoliškega duhovna biti, ne hujskovanje na boj mej slovenskimi meščani, ki bolje vedó, kje jih črevelj tišči in bolje, da Margheri, in če je petdesetkratni grof, se psa od tople peči ne bo odgnal. — Šuklje je naš kandidat, to zdaj tem bolj, ker ga Klun tako ljuto sovraži! — Kanonik Klun, naj vam bo toplo na srce položeno: Wir kennen die Weise, wir kennen den Text, wir kennen auch den Verfasser, er trinkt heimlich Wein und prediget öffentlich Wasser. Vode imamo dosti, toliko, da po čolnih po mestu vozarimo; vina letos malo, in ker se je trtna uš že ugnjezdila v našem okraji, bo treba polja se v bodoče še več držati. Da nam tega povodnji ne jemljejo vsako leto, priporočali bomo to poslancu dolenskih mest, profesorju Šukljetu, ki bo vsaj to vprašanje spravil v tek. Živil Šuklje!

Razne stvari.

(Klunova pridnost.) Ali ne poznate bajke o lisjaku, kateri je gosém pridigoval? Baš tako se je obnašal «Slovenec» o priliki dopolnilne volitve na Dolenjskem, le ta razlika obstoji, da smo dolenski volilci vendar še nekoliko bolj prebrisaní nego ona kurešina, do katere se s svetohlinskim obrazom obrača «Slovenčev» lisjak. Sam «Slovenec», očitajoč g. profesorju Šukljetu, da ni bil izvoljen v noben državno-zborski odsek, priznava, da je glavno parlamentarno «delovanje ravno v odsekih». In kaj se pripeti v našem dežel-nem zboru? Vsi poslanci dali so se voliti v kak odsek, mnogo je takih, ki so celó v dva odseka bili izbrani, tudi naš izvoljenec, od g. kanonika tako ljuto sovraženi g. profesor Šuklje sedi v dveh odsekih, v najvažnejšem finančnem in v odseku za letno poročilo, le jednega imena pogrešamo, le prečastitega g. Kluna smo zamán iskali med članovi raznih odsekov, navzlic temu, da sigurno nobenemu poslancu ne preostaja toliko zlatega časa, kot ravno njemu. Ne moremo si misliti, da po «Slovenčevi» hermenevtiki «udje narodnega kluba mu torej niso posebno zaupali»; saj se nam tolikokrat pripoveduje o njegovem merodajnem vplivu. Prisiljeni smo tedaj, zanimivo prikazen, da se g. Klun niti v poblehni peticijski odsek ni dal voliti, tolmačiti le v tem smislu, da rudečelični gospod delo mrzi, in da je pač pripravljen, drugim delavnim možém očitati, če dosihmal navzlic svojemu prizadevanju niso izvoljeni bili v noben odsek, sam pa se rajše peča z raznimi volilnimi spletkami in umetnimi manévri, mesto da bi si glavo belil z delovanjem v odborih. «Daran erkenne ich meine Pappenheimer»!

Opomniti treba, da bode državni zbor še kakih dvajset odsekov volil, in da bode tedaj tudi naš poslanec še obilo prilike imel, izbranim biti v ta ali oni odsek, dočim kranjski deželni zbor v sedanjem zasedanji gotovo ne bode več volil nobenega odseka.